

แนวปฏิบัติ Do's & Don'ts
เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนทาง
จริยธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร
อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจัดทำคู่มือ “แนวปฏิบัติ Do’s & Don’ts เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนทางจริยธรรม” ฉบับนี้มา ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรในสังกัดทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยึดถือ ปฏิบัติตามหรือศึกษาเพื่อการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการปรับระบบการบริหารจัดการภายใน การจัดกิจกรรมสาธารณะ และการบริการสาธารณะให้สามารถยกระดับธรรมาภิบาลได้ดียิ่งขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นหากนำข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติไปยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมย่อมจะส่งผลต่อ คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ได้ด้วย

คณะทำงานขับเคลื่อนจริยธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร
๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักการและเหตุผล	๑
ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่	๑
๑. หลักนิติธรรม	๒
๑.๑ นิติธรรม	๒
๑.๒ เสมอภาค	๒
๒. หลักคุณธรรม	๓
๒.๑ ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ	๓
๒.๒ การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์	๔
๓. หลักความโปร่งใส	๕
๓.๑ ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ	๖
๓.๒ ด้านการบริหารงานบุคคล	๗
๓.๓ ด้านการจัดบริการสาธารณะ / การบริการประชาชน	๗
๔. หลักการมีส่วนร่วม	๘
๔.๑ การมีส่วนร่วม / การพยายามแสวงหาฉันทามติ	๘
๔.๑.๑ การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๘
๔.๑.๒ การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดท าสื่อการสาธารณะ	๘
๔.๑.๓ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล	๙
๔.๒ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ	๑๐
๔.๒.๑ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ	๑๐
๔.๒.๒ การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น	๑๐
๕. หลักความรับผิดชอบ	๑๑
๕.๑ ความรับผิดชอบ	๑๑
๕.๑.๑ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน	๑๑
๕.๑.๒ ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง๑๒	๑๒
๕.๑.๓ การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ	๑๓
๕.๒ การตอบสนอง	๑๔
๕.๒.๑ การบริการอย่างมีคุณภาพ	๑๔
๕.๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน	๑๕
๖. หลักความคุ้มค่า	๑๕
๖.๑ ประสิทธิภาพ	๑๕
๖.๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑๕
๖.๑.๒ แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	๑๖
๖.๒ ประสิทธิภาพ	๑๖
๖.๒.๑ ความประหยัด	๑๖

๑. หลักการและเหตุผล

องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ กำหนดนโยบายของตนเอง มีรายได้งบประมาณ และบุคลากรของตนเอง รวมทั้งดำเนินกิจกรรมสาธารณะ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์ของรัฐ และของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นที่นำไปสู่การพัฒนาทั่วประเทศ จึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการนำหลักธรรมาภิบาลไปขับเคลื่อนพัฒนาองค์กร ในขณะเดียวกันกฎหมายว่า ด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น ประเภทต่าง ๆ ยังได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ว่า การปฏิบัติงานจะต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางอย่างน้อย ๒ หมวด ได้แก่ หมวด ๕ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และหมวด ๗ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยกำกับดูแล และให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองท้องถิ่นในการจัดทำ หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการได้ครบทุกหมวดก็จะเป็น ประโยชน์แก่องค์กรและประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ภายใต้กรอบทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนงานในระดับพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สุข แก่ประชาชน ต่อไป

๒. ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

แนวทางที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ (Do's and Don'ts) ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองไทร และนำไปปรับใช้ในการยกระดับการบริหารจัดการองค์กร อันจะส่งผลต่อการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป ประกอบด้วย ๖ หลักการ

๑. หลักนิติธรรม
 ๒. หลักคุณธรรม
 ๓. หลักความโปร่งใส
 ๔. หลักการมีส่วนร่วม
 ๕. หลักความผิชอบ
 ๖. หลักความคุ้มค่า
- มีรายละเอียด ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม ๑.๑ นิติธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงานโดยยึดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความชอบธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายในการบริหารงานบุคคล การจัดทำและบริหารแผนพัฒนาท้องถิ่น การตราข้อบัญญัติ การบริหาร การเงิน การคลัง การพัสดุ และการจัดบริการสาธารณะ ฯลฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานโดยไม่คำนึงถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง มีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือใช้ดุลพินิจนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ในการ บริหารงานและจัดบริการสาธารณะ เช่น อนุญาต ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนอาคาร โดยไม่ เป็นไปตาม กฎ หมาย ควบคุมอาคาร หรือ มีการเรียกรับ ผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อไม่ต้อง ปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด
๑.๒ เสมอภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่แบ่งแยกเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ตลอดจนชนสภาพและสถานะของบุคคล ทั้งทางร่างกาย เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคำนึงถึงโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ข้อบัญญัติและจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน	ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเลือกปฏิบัติในการบริหารงาน เช่น การประชุมประชาคมท้องถิ่นเลือกเชิญเฉพาะพวกพ้อง เครือญาติเพื่อรับฟังและร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้โครงการ/กิจกรรมที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย มีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง

 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดบริการ สาธารณะโดยอ้างอิงฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูล ประชากร อาชีพ อายุ รายได้ ฯลฯ เพื่อช่วยในการ วิเคราะห์ รongรับการจัดบริการสาธารณะอย่าง เหมาะสมและเท่าเทียม</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยการ จัดทำหรือปรับปรุงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ หน้าที่ ให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กและเยาวชน อัน ส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนเกิด ความเหลื่อมล้ำไม่ครบถ้วนและทั่วถึง</p>
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งพัฒนาระบบ การให้บริการ เพื่อให้เกิดมาตรฐานการให้บริการที่เท่า เทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุเพราะเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สภาพและสถานะทางร่างกาย เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทั้งอาจมีการนำแนวคิด วิธีการ ในการบริหารจัดการที่ดี และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้ เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือสำหรับ ประชาชน การจัดระบบคิว การจัดทำระบบแผนที่ภาษี</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยการ กำหนด มาตรการ แนวทางปฏิบัติ หรือการจัดทำ คู่มือการใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างเหมาะสม ทำให้ การบังคับใช้กฎหมายและการจัดบริการสาธารณะเกิด ความเหลื่อมล้ำขึ้นอยู่กับ/อยู่ภายใต้ดุลพินิจของ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละบุคคล ทำให้ประชาชนไม่สามารถ เข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคและรวดเร็ว เช่น ไม่ มีการปรับปรุงข้อบัญญัติ และประกาศที่ล้าสมัย ไม่มี การพิจารณาปรับลดขั้นตอน กระบวนการ และ ระยะเวลา แล้วเสร็จของงาน</p>

<p>๒. หลักคุณธรรม</p> <p>๒.๑ ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ</p> <p>บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและต่อประชาชน โดยยึดมั่นและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำกับ กระตุ้น กวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้ เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ นั้น</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง กำกับดูแลพฤติกรรม ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในกรอบแนวทางที่สมควร ไม่ละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มี กลไก / กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากร</p>	<p>ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นละเลยไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม จรรยา วิชาชีพ ขาดความเที่ยงตรง ไม่ดำรงตนตั้งมั่นอยู่ใน ศีลธรรม ขาดการเสียสละ และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยึดถือประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์ประชาชน</p>

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
	ประเทศชาติ เช่น ใช้เวลาราชการเพื่อประกอบกิจการส่วนตัว มาปฏิบัติงานสาย กลับก่อนเวลาเป็นประจำ
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีมาตรการและกลไกในการกำกับดูแล และการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติไม่เหมาะสม ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และมาตรฐานทางวิชาชีพ อันทำให้ราชการเกิดความเสียหาย ด้วยความรวดเร็วและจริงจัง เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม หากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนแต่ไม่ใช้ความผิดทางวินัยหรืออาญา ต้องแจ้งให้มีการแก้ไขหรือตักเตือน หรือมีการนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การพิจารณาความดีความชอบแล้วแต่กรณี	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยการใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อกำกับความปลอดภัยปล่อยให้บุคลากรประพฤติผิด ต่อศีลธรรมอันดี ไม่มีการสอดส่อง แนะนำ บังคับใช้ หรือไต่สวนข้อเท็จจริง
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการป้องกัน/คุ้มครองและให้ความช่วยเหลือดูแลบุคลากรผู้ปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ จากอิทธิพลของผู้มีอำนาจ ไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง เช่น หากเกิด กรณีผู้บริหารไม่ให้ความคุ้มครองตามสมควร สามารถ ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปล่อยให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบ มีการข่มขู่คุกคาม แทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ เป็นไปโดยไม่ถูกต้องชอบธรรม เช่น ผู้บังคับบัญชาเมินเฉยเมื่อทราบว่ามีการบังคับ/โน้มน้าวให้คณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือตรวจการจ้างยินยอม ตรวจรับงานโดยไม่ถูกต้อง

๒.๒ การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง โดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือเอาไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง รวมทั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติต้อ านาจหน้าที่ของตน และต้องค านึงถึงความเหมาะสมในการด ารงต าแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีมาตรการ / แนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน / ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างในงานนั้น ๆ เช่น กำหนดให้มีการจัดทำแบบรับรองการตรวจสอบการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา</p>	<p>ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทน หรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน เช่น ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง / จ้างบุคคลเข้าทำงานหรือทำกิจการประเภทต่าง ๆ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนสังกัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นไม่ว่าโดยตนเองหรือผ่านทางผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ทางการบริหารกิจการ หุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น เชิงการอุปการะเลี้ยงดูต่อกัน เครือญาติ พวกพ้อง ทั้งนี้รวมถึงการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามกฎหมายอื่นด้วย</p>
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางการปฏิบัติ และแจ้งข้อพึงระวังต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้หรือ รับของขวัญ และรับทรัพย์สินหรือวันสำคัญ โอกาสการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม เช่น การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ที่ต้องรับไว้เพื่อรักษา มิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล และไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมูลค่า มากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ดังกล่าวต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนหรือเสริมสร้างให้ บุคลากรเกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับหรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่าง ๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ พยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพรหรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้ของขวัญ</p>	<p>ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกรับเงินหรือยอมรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ โดยมีเจตนาที่จะแลกกับอำนาจความสะดวก / ปฏิบัติงาน / ประโยชน์อื่น ๆ เช่น การเรียกรับส่วนแบ่งจากเงินโบนัส การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง รวมทั้งการละเลยต่อการปฏิบัติให้ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การให้หรือรับของขวัญ และการรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำคู่มือ / แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการ รวมทั้งกำหนดกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ / ระเบียบของการใช้และการยืมทรัพย์สินของราชการอย่างเคร่งครัด วางระบบการจัดทำทะเบียนการเบิกใช้ทรัพย์สิน ทะเบียนการยืมทรัพย์สินของราชการอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการตรวจสอบ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการและไม่มี การดำเนินการควบคุมทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ให้เรียบร้อย ไม่มีการจัดทำรายงานการตรวจพัสดุประจำปีโดยเปิดเผย อันส่งผลให้มีการใช้เวลา ทรัพย์สินหรืองบประมาณของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ญาติมิตร หรือพวกพ้อง เช่น มีการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เป็นรถส่วนตัว การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ กลับไปใช้ส่วนตัวโดยไม่ได้เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ</p>

๓. หลักความโปร่งใส

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมถึงการมีวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กรที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีการวางระบบ เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคมสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยง่าย การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พึงมีความชัดเจน เป็นระบบ เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และคาดการณ์ได้ของสังคม ซึ่งต้องคำนึงถึงความโปร่งใส ๓ ด้าน

๑. ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ
๒. ด้านการบริหารงานบุคคล
๓. ด้านการจัดบริการสาธารณะ / การบริการประชาชน

๓.๑ ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเว็บไซต์และช่องทางต่าง ๆ ตามบริบทของพื้นที่ เช่น แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีตามวงรอบที่กฎหมาย / ระเบียบกำหนด แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดหาพัสดุ และ รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและรายปี</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจงใจปกปิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีผลกระทบต่อประชาชน หรือมีการเปิดเผยแต่ไม่คำนึงว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นได้หรือไม่ เช่น มีการปิดประกาศไว้ในตู้ที่มีกระจกล็อกกุญแจทำให้ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปไม่สามารถเปิดดูรายละเอียดของเอกสาร หรือมีการเปิดเผยข้อมูลเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้</p>

 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดประชุมที่เปิดเผย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมเพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ เช่น จัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาท้องถิ่นในเรื่องงบประมาณหรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนพื้นที่ ผ่านหอกระจายข่าวเสียงตามสาย / วิทยุชุมชน / เว็บไซต์ / สื่อสังคมออนไลน์</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงวิธีการใช้สิทธิการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการประชุมและผลการดำเนินงานของสภาท้องถิ่น รวมถึงมีการแก้ไขหรือเขียนรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นอันเป็นเท็จโดยไม่มีการประชุมจริง</p>
<p>๓.๒ ด้านการบริหารงานบุคคล</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่ได้มาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ครอบคลุมทุกประเด็น เช่น การสรรหา การย้าย/การโอน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเลื่อนระดับ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ทุนการศึกษา</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ประกาศหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนระดับ ตำแหน่ง ค่าจ้าง ล่วงหน้า ไม่แจ้งผลการประเมินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้ถูกประเมิน / ผู้เข้ารับการคัดเลือกทราบและไม่เปิดเผยตำแหน่ง จำนวนอัตรา อัตราว่าง เพื่อให้เกิดการย้าย/โอน ที่โปร่งใสหรือถ้าหากมีการเปิดเผยก็จะประกาศให้ ทราบในวงจำกัดเท่านั้น</p>
<p>๓.๓ ด้านการจัดบริการสาธารณะ / การบริการประชาชน</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะหรือการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้ง ประกาศเผยแพร่ขั้นตอน / กระบวนการระยะเวลาแล้ว เสร็จให้ได้รับทราบ รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะ ผ่านสื่อเครื่องมือประชาสัมพันธ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการประชาสัมพันธ์ / เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบริการสาธารณะและชี้แจงสิทธิของประชาชนในการใช้บริการต่าง ๆ ให้รับทราบหรือประชาสัมพันธ์แต่ไม่คำนึงถึงความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล เช่น ไม่มีการ ชี้แจงสิทธิขั้นตอน เอกสารแผนผังแสดงขั้นตอนและ ระยะเวลาในการให้บริการอนุมัติ อนุญาต</p>

<h2>๔. หลักการมีส่วนร่วม</h2> <h3>๔.๑ การมีส่วนร่วม / การพยายามแสวงหาฉันทามติ</h3> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแสดงความคิดเห็น และเสนอปัญหาภายในท้องถิ่นในประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิดฉันทามติ ร่วมกัน ซึ่งอย่างน้อยควรมีส่วนร่วมใน ๓ ด้าน ได้แก่</p> <h4>๔.๑.๑ การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</h4>	
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #a020f0; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมประชุมประชาคม เพื่อกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความสมัครใจ ตามวันเวลา และสถานที่ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชุมชนไม่ขึ้นำครอบคลุมตามสัดส่วนทุกพื้นที่</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการชี้แนะหรือจัดตั้งมวลชนโดยเลือกปฏิบัติเฉพาะบางกลุ่ม บางฝ่าย เพื่อให้กระบวนการเป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข โดย ละเลยความสำคัญต่อการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง</p>
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #a020f0; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำผล/ข้อเสนอต่าง ๆ จากการประชาคม / รับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละเลย ไม่ดำเนินการ/ปิดกั้นภาคประชาชนในการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น กรณีที่จะดำเนินโครงการที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางในท้องถิ่น เช่น การสร้างสถานที่กำจัดขยะ สร้างถนน หรือค้นกันน้ำรวมทั้งเพิกเฉยต่อการนำเสนอข้อเสนอจากการประชุมประชาคม ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยปราศจากการชี้แจง เหตุผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบ</p>
<h4>๔.๑.๒ การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดท าบริการสาธารณะ</h4>	
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #a020f0; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม / เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีคุณวุฒิ / วิทยุฒิเหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมเป็น คณะกรรมการ / คณะทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจำนวนสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพวกพ้องเข้าเป็น คณะกรรมการหรือคณะทำงานที่สำคัญโดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีความรู้ความสามารถตามความเหมาะสมเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์</p>

 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชนไป เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและ การให้บริการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพิกเฉยต่อการรับฟังความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ที่ ได้รับการสะท้อนจากบุคลากรหรือประชาชน หรือรับฟังแต่พวกพ้องบุคคลใกล้ชิด เช่น ไม่จัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความพึงพอใจต่อการบริหารหรือ บริการสาธารณะที่เหมาะสม</p>
<p>๔.๑.๓ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดกลไกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะการสอบยันความถูกต้อง (Cross Check)</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดระบบการ สอบทาน / ตรวจสอบที่เข้มงวด ขาดการวิเคราะห์ความ เสี่ยงการทุจริตอันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือการ ทุจริต เช่น การเบิกจ่ายเท็จ ปลอมแปลงแก้ไขเอกสาร การเบิกจ่าย</p>
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการปรับปรุงประกาศสภาท้องถิ่น เรื่องระเบียบว่าด้วยการ ให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของ สภา ท้องถิ่นตามระเบียบฯ ให้มีความเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริม / อำนวยความสะดวกให้ประชาชน สามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวันเวลาและกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปิดกั้นการตรวจสอบติดตามของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น ไม่ให้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นหรือมิได้มีการเผยแพร่รายงานการประชุมของสภาท้องถิ่นผ่านช่องทางที่เหมาะสม หรือมิได้จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น</p>

๔.๒ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ การปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและการกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม โดยพิจารณา ๒ ประเด็น ได้แก่ ๔.๒.๑ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ๔.๒.๒ การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น	
๔.๒.๑ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>ผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการมอบอำนาจ เพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินไป ความจำเป็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- เพิ่มการมอบอำนาจบางเรื่องให้ระดับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานท้องถิ่นในการอนุมัติ อนุญาต- จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รักษาราชการแทน กรณีไม่อาจปฏิบัติงานได้- กรณีการลงนามอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมาย เฉพาะ มีการจัดทำบัญชีสรุปการมอบอำนาจแนบท้ายคำสั่ง- กรณีอำนาจเฉพาะของผู้บริหารไม่สามารถมอบอำนาจได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นมอบอำนาจให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงให้จัดทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย	<p>ผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวบอบ านาจไว้ที่ตนเองเพียงผู้เดียว ละเลยการมอบ อ านาจ ความ รับผิดชอบ ในการ ตัดสินใจ ให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจในการอนุมัติ อนุญาต และ การจัดบริการสาธารณะ เช่น ไม่มีการก าหนด หลักเกณฑ์/ปรับปรุงแนวทางการมอบอ านาจให้มีความเหมาะสม รวมทั้งไม่มีการสอบ ทาน/ตรวจสอบ ติดตามการใช้ อ านาจภายหลังการ มอบอ านาจ</p>
๔.๒.๒ การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม /สนับสนุน / เปิดโอกาสให้ประชาชน ตัวแทนจาก ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในท้องถิ่น เข้า ร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมสาธารณะและ บริการสาธารณะผ่านการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน และอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือก / แต่งตั้งบุคคลที่ไม่เหมาะสมทางสังคม หรือมีคุณวุฒิ วิทยุฒิ ไม่เหมาะสมกับภารกิจ หรือเลือกเฉพาะ พวกพ้องของตนเอง</p>

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุน/อุดหนุน เงินงบประมาณที่ให้แก่มุ่บ้าน/ชุมชน/กลุ่มองค์กร/ ภาครัฐ/ภาคประชาชนตามระเบียบ เพื่อตอบสนองต่อ ปัญหาและความต้องการอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง ว่าโครงการที่จะให้เงินอุดหนุนและหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยรวมทั้งพิจารณาถึงฐานะทาง การเงินการคลัง ศักยภาพ และประโยชน์ที่ประชาชน ในเขตพื้นที่จะได้รับ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานว่าหน่วยงานองค์กร หรือกลุ่มที่เป็นผู้ขอรับเงินอุดหนุนได้นำเงินที่ได้รับไป ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ หรือ การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโดยไม่ คำนึงถึงฐานะทางการเงินและการคลังที่มีอยู่ เป็นการ ดำเนินการเพื่อหวังคะแนนนิยมทางการเมืองเพียง อย่างเดียว เช่น การตั้งงบประมาณและการเบิก จ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่ม องค์กร เฉพาะที่เป็นพวก พ้องของตนหรือกลุ่มองค์กรที่มีได้ดำเนินการเพื่อ ประโยชน์โดยรวมของสมาชิกหรือประชาชนในท้องถิ่น</p>

<p>๕. หลักความรับผิดชอบ</p> <p>การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมุ่งให้การทำงานมีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจ และตอบสนองความคาดหวังของประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายในท้องถิ่น หากการทำหน้าที่ นั้นเกิดปัญหาหรือขัดข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายให้ทราบถึง รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเหล่านั้น รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องมีการจัดทำระบบการ รายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจ เกิดขึ้น โดยคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ๕.๑) ความรับผิดชอบ ๕.๒) การตอบสนอง</p>	
<p>๕.๑ ความรับผิดชอบ</p> <p>๕.๑.๑ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน</p>	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีกลไก และ กระบวนการประเมินผลการบริหารและปฏิบัติ ราชการ เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็น เครื่องมือที่ช่วย ในการวางแผนบริหารงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาประเมินในมิติต่าง ๆ เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ ๒. คุณภาพของบริการ 	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดกระบวนการ สร้างแรงจูงใจและความตระหนักที่เป็นรูปธรรม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ หน้าที่ - การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับ ความสามารถ - การมีระบบประเมินที่ดี

 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>๓. ความคุ้มค่าของภารกิจ ๔. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ</p>	<p>- การยกย่องหรือมอบรางวัลให้กับผู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงการไม่กำหนด / ปรับปรุงตัวชี้วัด และเป้าหมายในการปฏิบัติงาน และละเลยในการติดตามประเมินผลด้านต่าง ๆ</p>
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินบุคคล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ในตำแหน่งที่ปฏิบัติและประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับจากการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้น ตามประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนด</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ตำแหน่งในส่วนราชการต่าง ๆ ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการไม่เหมาะสมกับภารกิจอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ลักษณะงานและปริมาณงาน ขาดการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับแรงจูงใจหรือการให้คุณให้โทษ เช่น การประเมินผลบุคคลไม่มีการพิจารณาตามภาระงานหรือผลงาน แต่ประเมินตามความพอใจเนื่องจากเป็นบุคคลใกล้ชิด หรือพรรคพวก</p>
<p>๕.๑.๒ ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง</p>	
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: inline-block;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้มีการจัดวางระบบควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง ผ่านรูปแบบคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลและจัดทำรายงานประเมินผลส่งให้ผู้กำกับดูแล (นายอำเภอ / สำนักงานส่งเสริมท้องถิ่นจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด)</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยต่อการจัดระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงและไม่มีการนำผลจากการวิเคราะห์ / ประเมินผลความเสี่ยงไปใช้ในการปรับปรุง การบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม</p>

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อให้สามารถดำเนินการบรรจ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งงานตรวจสอบภายในหรือไม่มีกรมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ ดังกล่าวตามความเหมาะสมละเลยการส่งเสริม / สนับสนุนให้ผู้รับผิดชอบ มีความรู้เพียงพอต่อการควบคุมและบริหารจัดการความเสี่ยง มีการลอกเลียนจัดการความเสี่ยงจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จนไม่ทราบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่แท้จริงของตนเอง</p>
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้าน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none">- ความเสี่ยงในเรื่องการทุจริต- ความเสี่ยงในเรื่องการบริหารงบประมาณ- ความเสี่ยงในการบริหารงานบุคคล <p>รวมถึง การกำหนดให้มีแผน / กลไกในการจัดการ ความเสี่ยงเหล่านั้น</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการบริหารความเสี่ยงไม่ให้ความสนใจการประเมินปัจจัยหรือเหตุบังชี้ ที่อาจส่งผลกระทบต่อทางลบและไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม</p>
๕.๑.๓ การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ	
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยกำหนดให้มีหลักเกณฑ์วิธีการในการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์หลากหลายช่องทาง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อดำเนินการตามกระบวนการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีการแจ้งผลกลับไปยังผู้ร้องเรียนทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยเมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือคาดว่าจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการปฏิบัติงาน รวมถึงไม่ให้ความสนใจต่อการหาทางแก้ไข บรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ เยียวยาปลดเปลื้องทุกข์ในเวลาอันสมควร เช่นกำหนดช่องทางการร้องเรียนที่มีลักษณะเข้าถึงยาก สร้างขั้นตอนเกินความจำเป็นและไม่สะดวกต่อผู้ได้รับความเดือดร้อน</p>

 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีการจัดทำฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะเดิมขึ้นอีก</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงช่องทาง กระบวนการ และระยะเวลาดำเนินการในการร้องเรียน ร้องทุกข์ ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น คู่มือฉบับประชาชน แผ่นพับ แผ่นผังแสดง ณ จุดบริการ</p>
<p>๕.๒ การตอบสนอง ๕.๒.๑ การบริการอย่างมีคุณภาพ</p>	
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการให้บริการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่าง สะดวกและรวดเร็ว โดยการนำข้อมูลและระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการอย่างมี คุณภาพ เช่น การจูงใจออนไลน์ จุดบริการแบบ เบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การชำระภาษีผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต การจัดให้มีบริการเชิงรุกในรูปแบบ การให้บริการเคลื่อนที่ลงไปในระดับชุมชน</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บริการตามรูปแบบเดิมที่มีความล่าช้าใช้เอกสารจำนวนมาก มี ระยะเวลาในการพิจารณานาน เพราะต้องผ่านหลายขั้นตอน ขาดการปรับปรุงทบทวนพัฒนาคุณภาพใน การให้บริการตามความคาดหวังของประชาชนที่ ต้องการบริการที่สะดวก รวดเร็ว</p>
 <div style="background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="background-color: #800000; color: white; padding: 5px; display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการติดตามและประเมินผลการให้บริการอย่างเป็นระบบ เช่น จัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการ ณ จุดให้บริการในรูปแบบที่ง่ายและสะดวก รวมทั้งมีการประมวลผล สรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจเสนอต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรายเดือน หรือรายไตรมาส พร้อมทั้งเผยแพร่ให้บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการพัฒนา ศักยภาพและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพการบริการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p>

<p>๕.๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาคิดค้นหรือนำนวัตกรรมในการให้บริการมาใช้เพื่อจัดบริการสาธารณะต่างๆ สามารถตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม และในกรณีที่เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสามารถอธิบายเหตุผลหรือตอบข้อสงสัยของประชาชนได้</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการปลูกฝังแนวคิด ทักษะคติให้บุคลากรในการเป็นผู้ให้บริการที่ดี ละเลยการพัฒนาองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อยกระดับรูปแบบหรือวิธีการให้บริการ</p>

<p>๖. หลักความคุ้มค่า</p> <p>การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ตลอดจนเป้าหมายและพันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน นอกจากนี้ การปฏิบัติงานตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ดังกล่าว ต้องคำนึงถึงการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินที่รวดเร็วและเหมาะสม โดยคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่</p> <p>๖.๑ ประสิทธิภาพ</p> <p>๖.๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น</p>	
 <p>ควรปฏิบัติ Do's</p>	 <p>ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts</p>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่มีการวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างรอบด้าน ตามความจำเป็นและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และให้ความสำคัญกับการประสานแผนในแต่ละระดับ เพื่อการจัดทำแผนในพื้นที่มีความสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน สามารถนำโครงการ / กิจกรรม ที่เกี่วข้องภาพประสานเข้าสู่แผนพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนหรือคัดลอกวิสัยทัศน์ดังกล่าวมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และไม่มีการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาประเภทต่างๆ ในระดับพื้นที่ ละเลยการทบทวนหรือปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกี่วข้องภาพให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ ๒ แห่งขึ้นไป หรือหน่วยงานอื่นๆ ต่างคนต่างทำจนเกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณ</p>

๖.๑.๒ แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	
 <div style="display: inline-block; background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="display: inline-block; background-color: #800000; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอธิบายผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานโครงการ / กิจกรรมเพื่อบรรลุตามเป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมตามมาตรฐานการบริหารหรือการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ</p>
 <div style="display: inline-block; background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="display: inline-block; background-color: #800000; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการจัดการสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหาร เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย - ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เพื่อจัดการด้านการเงิน การบัญชี การคลัง และการจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ <p>รวมถึงไม่มีการกำหนดแผนงาน ทิศทาง เป้าหมายในการบริหารทรัพยากรที่ชัดเจน</p>

๖.๒ ประสิทธิภาพ	
๖.๒.๑ ความประหยัด	
 <div style="display: inline-block; background-color: #2e7d32; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ควรปฏิบัติ Do's </div>	 <div style="display: inline-block; background-color: #800000; color: white; padding: 5px; border-radius: 5px;"> ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts </div>
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน าระบบบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมตามความเหมาะสมและกำลังงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ เพื่อช่วยลดขั้นตอน เพิ่มประสิทธิภาพ ประหยัดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยไม่เกิดผลเสียหายแก่ภารกิจ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้ง / คำนวณงบประมาณในการดำเนินโครงการ / กิจกรรมในวงเงินงบประมาณที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ไม่คุ้มค่า ละเลยการตรวจสอบต้นทุนในการปฏิบัติงานและดำเนินโครงการใช้งบประมาณและทรัพยากรฟุ่มเฟือย</p>

 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>กรณีภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความเกี่ยวข้องหลายหน่วยงานหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกันควรจัดให้มีการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศไว้</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน ขาดการวางแผนที่ดี ละเลยการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลตามภารกิจ เกิดความคุ้มค่าและประหยัด</p>
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความคุ้มค่าในเชิงภารกิจก่อนและหลังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณาเปรียบเทียบ จากประโยชน์ที่ประชาชนได้รับกับวงเงินงบประมาณที่จ่ายไป ทั้งนี้ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับต้องรวมไปถึงผลทั้งที่คำนวณเป็นตัวเงินและไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามนโยบายฝ่ายการเมือง โดยละเลยการศึกษา วิเคราะห์ผลดีผลเสียทุกด้าน ไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน</p>
 ควรปฏิบัติ Do's	 ไม่ควรปฏิบัติ Don'ts
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพิจารณา ทบทวน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงภารกิจที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสิทธิ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันและการแก้ปัญหา ความเหลื่อมล้ำหรือการสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มด้วย เช่น การสร้างทางลาดสำหรับคนพิการ</p>	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการทรัพยากรโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ</p>